

A. Představ si, že si s kamarády postavíš bunkr ve stromě. Máš zákonnou povinnost se o něj starat až do konce svého života? Proč ano/ne? Postavíš-li zděný dům, máš zákonnou povinnost jej udržovat? Můžeš ho zbourat, když budeš chtít?

Možné argumenty v diskusi: V případě jakéhokoli majetku mám povinnost udržovat jej v bezpečném stavu – z hlediska odpovědnosti za škodu na cizím majetku či zdraví není rozhodné, zda někomu spadne na hlavu kus mého balkonu (nemovitost) či květináč (movitost). Podstatné je, zda se bunkr/zděný dům nestane kulturní památkou – pak přibývá zákonná povinnost podle §9 památkového zákona: „Vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Kulturní památku je povinen užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě a technickému stavu. ...“

B. Představ si, že tvůj pradědeček postavil na hlavní třídě krásný dům, který spoluvytváří kolorit města. Jednou tento dům zdědíš. Jaké s ním budeš mít záměry? Představ si, že tento dům prohlásí stát za památku. Jaké povinnosti z toho pro tebe vyplývají? Jaké povinnosti vyplývají pro stát?

Možné argumenty v diskusi: Dokud je dům bez ochrany, může si s ním majitel dělat, co chce – třeba ho nechat zchátrat, nebo ho zbourat. Jakmile je prohlášen památkou, má majitel povinnost jej udržovat v pořádku ve stávající podobě – bez souhlasu památkářů jej nesmí nijak přestavovat (např. jej nesmí zateplit nebo vyměnit netěsnící okna za plastová). Údržba takového domu je přitom mnohem nákladnější než údržba modernějších staveb. Stát má ve vztahu k nemovitosti povinnost vymáhat dodržování povinností ze strany vlastníků, a podporovat – zejm. odborně, ale i finančně – obnovu a zachovávání památek. Do druhé skupiny „pozitivních“ povinností patří poskytování daňových úlev, odborné pomoci Národního památkového ústavu, a paleta dotačních programů Ministerstva kultury ČR (MK má šest programů na záchranu a obnovu kulturních památek, v roce 2012 v těchto programech rozdělilo ca 540 milionů korun. Spolu s Programem péče o národní kulturní poklad - 465 milionu korun - tak na obnovu památek přidělilo před 1 miliardou korun, což je asi 12 % výdajů MK).

C. Heinrich von Mattoni, který vybudoval lázně a provozoval je ze zisků z prodeje minerální vody, zemřel v roce 1910. Firmu Karlovarské minerální vody, která vyrábí Mattonku dnes, nevlastní Mattoniho potomci a většina lázní jí vlastně ani nepatří. Rekonstrukce celého areálu přitom může stát až miliardu korun. Myslíš si, že by firma měla investovat své výdělků do rekonstrukce lázní? Proč?

Možné argumenty v diskusi: Firmu sice již rodina Mattoni nevlastní, ovšem tím, že vyrábí minerálku pod značkou Mattoni, se jednoznačně k Mattoniho dědictví hlásí. Na druhou stranu Mattoniho rozhodnutí, že zisky z prodeje věnuje do vybudování lázeňského areálu, byla jeho dobrovolná volba (mohl je všechny utratit na sebe tak, jako většina velkopodnikatelů) a je otázkou, zda můžeme stejnou šlechetnost očekávat i od jeho nástupců. Navíc v Mattoniho době pomáhaly velkolepé lázně šířit slávu Mattoniho jména po světě a tak přispívaly ke zvýšení zisků jeho firmy. Dnešní vlastník značky Mattoni má skutečně k lázním odpovědnost pouze morální. Možný protiargument – Kdo by

dnes znal jméno Mattoni, kdyby jej nový vlastník na poměry privatizace 90tých let velmi úspěšně – s celým závodem – obnovil?

D. V jednu dobu se v tisku objevily zprávy, že firma C.T.S. Duo s.r.o., resp. RIS Revitalizační investiční společnost s.r.o. (nyní vlastník většiny nemovitostí v areálu lázní Kyselka), nabídl Karlovarskému kraji všechen svůj majetek v lázních Kyselka zdarma, pokud se kraj zaváže k tomu, že ho opraví. Kraj nabídku odmítl. Měl by se kraj k rekonstrukci lázní zavázat, i za cenu toho, že bude muset šetřit jinde (školy, nemocnice, silnice, atd.)?

Možné argumenty v diskusi: Kraj skutečně objektivně nemá miliardu navíc, za kterou by mohl lázně zrekonstruovat. Možné řešení situace je dotace od státu (který by však také musel šetřit jinde), nebo vzájemná dohoda všech zainteresovaných aktérů – státu, kraje, obou vlastníků, kde by každý z nich přispěl určitým podílem, nebo dostal za úkol rekonstrukci části areálu.

E. Lázeňství se začalo rozvíjet v době romantismu a svého vrcholu dosáhlo na konci 19. století. Od té doby význam lázní upadá: používají se modernější léčebné metody, s vynálezem motoru a letectví je mnohem snadnější cestovat a lidé tak tráví dovolenou raději cestami do vzdálenějších krajů. Má tedy smysl investovat peníze do rekonstrukce areálu, jehož další využití není jisté?

Možné argumenty v diskusi: Stejný argument bychom ale mohli uplatnit u všech významných památek: zámků, hradů, parků atd. Již také dávno neslouží svému původnímu účelu, ovšem mají obrovskou hodnotu právě v kulturním dědictví, které je v nich uloženo. Ochota a schopnost starat se o takové kulturní dědictví je znakem civilizovaného národa. Navíc řada jiných lázní (Karlovarské, Mariánské, Františkovy, Luhačovice) jsou stále v provozu a užívají se.

F. Občané za záchranu lázní bojují: vyhlásili petici, kterou již podepsalo přes 25 tisíc lidí (<http://www.zachrante-lazne-kyselka.cz/cz/>). Natočili videa se známými osobnostmi a celou kauzu popularizují. Co dalšího by obyčejní lidé mohli dělat? Pokud bys chtěl(a) lázně zachránit, co bys mohl(a) udělat ty?

Možné argumenty v diskusi: Mohou samozřejmě podepsat petici (je ale takový způsob protestu účinný?). Mohou ale také napsat osobní dopis Alessandru Pasqualemu, kde vysvětlí své důvody, proč si myslí, že by měl lázně opravit, příp. mohou podobný dopis poslat i kraji nebo Ministerstvu kultury. Kontroverzní taktika by byl např. bojkot výrobků Mattoni – je-li čas, mohlo by být zajímavé rozvinout diskusi, zda je taková nátlaková metoda přijatelná („Bud' opravíte lázně, nebo nebudou zisky.“)

G. Společnost Karlovarské minerální vody je aktivní ve finanční podpoře mnoha nejen kulturních akcí (<http://www.mattoni.cz/cz/o-spolecnosti/seznam-podpory>) – např.: Český lev, Festival spisovatelů, Magnesia Litera, Prague Food Festival, Česká Miss, Mattoni NBL, Prague Marathon, Nemocnice Karlovy Vary ... Je vhodné od ní vyžadovat nákladnou rekonstrukci lázní, jejichž další využití je nejisté? Označil(a) bys firmu KMV za „společensky odpovědný podnik“? Je fér od firmy žádat ještě další podobné investice?

Možné argumenty v diskusi: Výše uvedený sponzoring společnost KMV pravděpodobně provádí především s cílem propagace firmy a jejích produktů. Oprava areálu lázní Kyselka by v poměru vložené peníze / míra zviditelnění tak výhodnou nebyla. Firma KMV je však vlastníkem některých budov v areálu a má tak ze zákona povinnost památkově chráněné objekty udržovat v dobrém stavu – nejde tedy o svobodnou vůli firmy, ale plnění zákonem stanovených povinností. Ke konceptu společenské odpovědnosti firem viz heslo „Společenská odpovědnost firem“ na www.wikipedia.cz.

